

Inspectie van het Onderwijs
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Onderzoeksresultaten

Bevindingen van mbo-zorgopleidingen bij niet-bekostigde onderwijsinstellingen

December 2024

Wat is de kwaliteit van de mbo-zorgopleidingen bij niet-bekostigde instellingen (zorgopleidingen die niet door de overheid gefinancierd worden)? De Inspectie van het Onderwijs onderzocht de onderwijskwaliteit van 23 van deze opleidingen.

Voorwoord

Zorgopleidingen leiden mensen op die gaan werken voor en met de meest kwetsbaren in onze maatschappij. Toezichthouden op de kwaliteit van de opleidingen is dus van groot belang. Daarom hebben we in 2023 en begin 2024 23 zorgopleidingen bij niet-bekostigde instellingen breed beoordeeld op kwaliteit.

We besteedden in het onderzoek extra aandacht aan de beroepspraktijkvorming (bpv), beter bekend als de stage. Een heel belangrijk onderdeel. Hier leren studenten hoe de theorie in de praktijk van alle dag werkt. We bekeken vijf aandachtspunten: de aansluiting van theorie op de praktijk, het contact tussen onderwijs- en zorginstellingen, de begeleiding, boventallige inzet van stagiairs en beschikbaarheid van stageplaatsen. Er kwamen nauwelijks knelpunten naar voren.

Parallel aan het schrijven van dit rapport over het onderzoek naar kwaliteit is er een verkenning gedaan naar de misstanden die naar voren zijn gebracht in de brandbrief 'Alarmerende misstanden in de zorgsector'. In de [Verkenning misstanden in het opleiden in de zorgsector](#) (Verkenning) die we samen met de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ) uitvoerden, kwam een

aantal grote risico's binnen de zorgketen, onder andere met diploma's, evc en stages, aan het licht, waarbij er sprake lijkt van moedwillig misbruik van het systeem.

Onze onderzoeken waren gericht op de kwaliteit van het onderwijs. Ze hadden geen betrekking op mogelijke fraude. We kregen gedurende deze onderzoeken ook geen signalen en zagen geen aanleiding om te veronderstellen dat er sprake zou kunnen zijn van fraude.

Waarom zien we de risico's uit de Verkenning niet terug in onze kwaliteitsonderzoeken? En wat betekenen de uitkomsten van beide onderzoeken voor de inrichting van ons toezicht? Op die vragen willen we graag antwoord. Daarom krijgen de kwaliteitsonderzoeken en de Verkenning een vervolg.

Het is van belang dat de kwetsbaren in onze samenleving erop kunnen vertrouwen dat er kundige mensen aan het bed staan. Daar moet kwalitatief onderwijs én toezicht aan bijdragen.

Alida Oppers
inspecteur-generaal van het Onderwijs

Inleiding

In 2022 voerde de inspectie een [oriënterend onderzoek](#) uit naar knelpunten bij mbo-zorgopleidingen. De uitkomsten gaven aanleiding om een specifiek verdiepend onderzoek te doen. Daartoe zijn in 2023 en 2024 bij 23 zorgopleidingen bij niet-bekostigde onderwijsinstellingen kwaliteitsonderzoeken uitgevoerd. Deze 23 opleidingen werden geselecteerd via een representatieve steekproef.

Ieder kwaliteitsonderzoek is afgerond met een onderzoeksrapport. Bij 21 kwaliteitsonderzoeken is een eindoordeel op opleidingsniveau gegeven en bij 23 kwaliteitsonderzoeken zijn oordelen gegeven op de standaarden volgens het [Onderzoekskader 2021: toezicht op het middelbaar beroepsonderwijs](#). De beoordeelde standaarden vallen onder de kwaliteitsgebieden Onderwijsproces (OP), Veiligheid en schoolklimaat (VS), Borging en afsluiting (BA), Onderwijsresultaten (OR) en Sturen, kwaliteitszorg en ambitie (SKA).

De 23 kwaliteitsonderzoeken vormen samen dit stelselonderzoek 'Bevindingen onderwijskwaliteit van mbo-zorgopleidingen bij niet-bekostigde onderwijsinstellingen'. In het onderzoek geven we antwoord op de vraag wat de kwaliteit is van de zorgopleidingen die worden verzorgd door niet-bekostigde instellingen.

In dit stelselonderzoek zijn de eindoordelen en de oordelen op alle standaarden van de 23 onderzoeksrapporten geanalyseerd. Daarnaast is een tekstanalyse uitgevoerd op de alinea's in de inspectierapporten waarin een toelichting wordt gegeven op het oordeel op OP5, de onderzoeksstandaard waarmee de beroepspraktijkvorming (bpv) wordt beoordeeld. Specifiek is gekeken in hoeverre de volgende vijf aandachtspunten uit het eerder genoemde oriënterende onderzoek terugkomen in de onderzoeksrapporten: stageplaatsen, boventallige inzet stagiairs, begeleiding in de bpv, contact tussen onderwijs- en zorginstelling en de aansluiting van theorie op praktijk.

De resultaten van het onderzoek

Eindoordelen en oordelen op standaarden

In totaal zijn er 23 opleidingen onderzocht. Bij 2 opleidingen kon geen eindoordeel worden gegeven omdat een deel van de standaarden niet beoordeeld kon worden. Eén reden was een laag aantal studenten en een andere reden was dat er nog niet geëxamineerd was. Van de 21 onderzochte zorgopleidingen met een eindoordeel scoorden 15 opleidingen Voldoende of Goed en 6 opleidingen Onvoldoende.

Figuur 1 laat zien hoe de onderzochte zorgopleidingen per standaard scoorden.

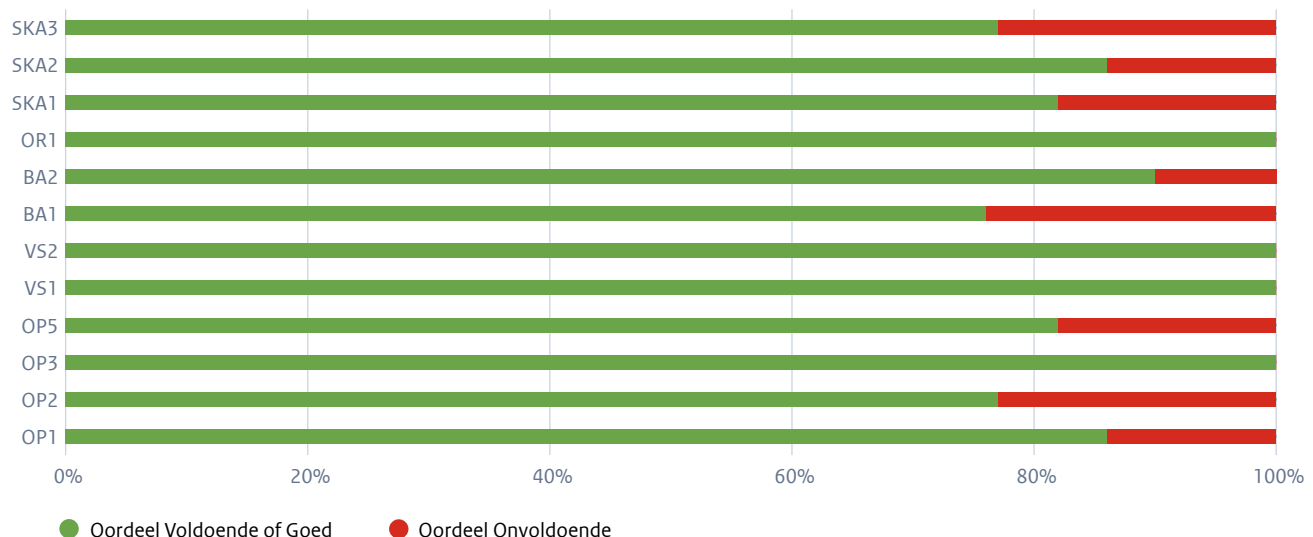
- Alle opleidingen scoorden een Voldoende op de standaarden Pedagogisch-didactisch handelen (OP3), Veiligheid (VS1) en Schoolklimaat (VS2). De enige opleiding waarbij de standaard Studiesucces (OR1) is onderzocht, scoorde hierop een Voldoende.
- De standaarden die het vaakst met een Onvoldoende zijn beoordeeld, zijn Borging diplomering (BA1, 24%), Ontwikkeling en begeleiding (OP2, 23%) en Evaluatie, verantwoording en dialoog (SKA3, 23%)
- Bij 82% van de onderzochte zorgopleidingen kreeg de standaard Beroepspraktijkvorming (OP5) een Voldoende, bij 18% een Onvoldoende.

Standaard OR1 (Studiesucces) is bij 1 onderwijsinstelling onderzocht. De norm voor OR1 betreft de ingeschreven studenten die in het startjaar nog geen 23 jaar zijn. Voor de andere onderwijsinstellingen geldt dat de meeste studenten ouder zijn dan 23 jaar, waardoor bij 22 onderwijsinstellingen de standaard OR1 niet beoordeeld is.

Vooral positieve opmerkingen over de bpv

Van de 23 onderzochte opleidingen is de standaard beroepspraktijkvorming bij 22 zorgopleidingen onderzocht en is bij 18 zorgopleidingen beoordeeld met een Voldoende of Goed en 4 met een Onvoldoende. Voor één opleiding geldt dat de standaard vanwege het lage aantal studenten niet beoordeeld is.

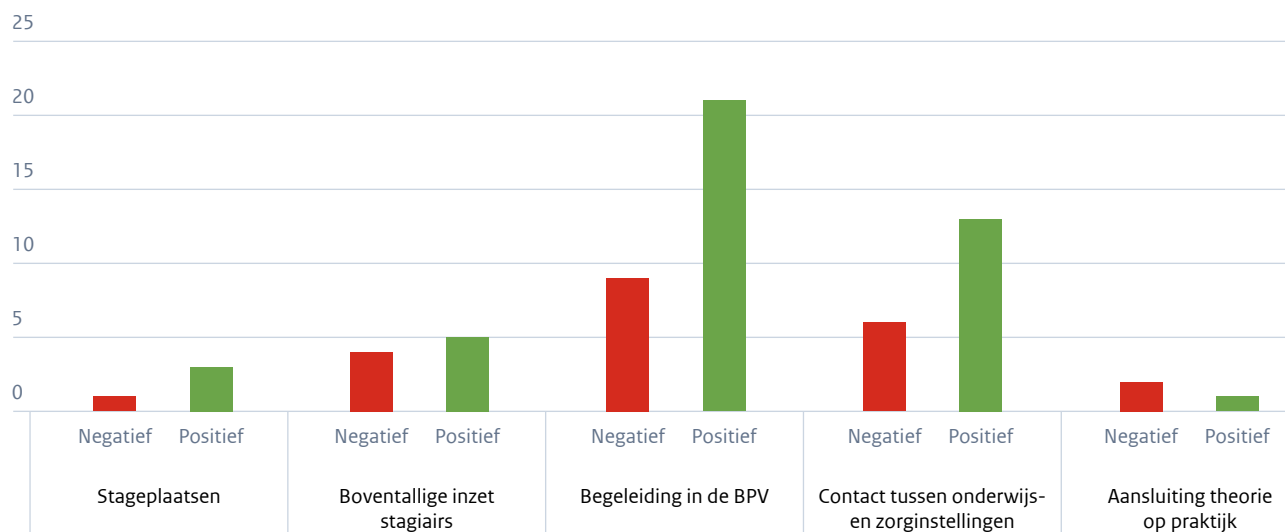
Figuur 1 Oordeel Voldoende / Goed of Onvoldoende per standaard

Figuur 2 laat zien dat twee van de vijf aandachtspunten (stageplaatsen en aansluiting theorie op praktijk) nauwelijks terugkomen in de rapporten van de kwaliteitsonderzoeken. De andere drie aandachtspunten (boventallige inzet stagiairs,

begeleiding in de bpv en contact tussen onderwijs- en zorginstellingen) komen in een groot deel of in alle rapporten terug, maar veel vaker in positieve dan in negatieve zin.

Figuur 2 Het aantal rapporten waarin aandachtspunten in positieve en negatieve zin terugkomen onder OP5

Conclusie

15 onderzochte zorgopleidingen zijn op opleidingsniveau beoordeeld met een eindoordeel Voldoende of Goed. De standaard Beroepspraktijkvorming (OP5) is bij 18 zorgopleidingen beoordeeld met een Voldoende of Goed. Van de vijf aandachtspunten uit het eerder uitgevoerde oriënterende onderzoek komen twee aandachtspunten nauwelijks terug in de rapporten. De andere drie aandachtspunten komen in een groot deel of in alle rapporten terug, maar veel vaker in positieve dan in negatieve zin.

In het licht van de [Verkenning misstanden in het opleiden in de zorgsector](#) van juni 2024 roepen de uitkomsten van de steekproef vragen op. Wij gaan kijken wat de uitkomsten van dit onderzoek en de Verkenning betekenen voor het toezicht. Daarnaast stellen we naar aanleiding van de Verkenning vervolgonderzoek in.

Colofon

Inspectie van het Onderwijs
Postbus 2730 | 3500 GS Utrecht
www.onderwijsinspectie.nl

Een exemplaar van deze publicatie is te downloaden van de website van de Inspectie van het Onderwijs www.onderwijsinspectie.nl.

© Inspectie van het Onderwijs | december 2024